

INHOUD

4

Inleiding op Berlijn

Welkom in Berlijn	6
Geschiedenis van Berlijn	8
Top 10 Ervaringen	12
Reisroutes	14

18

Top 10 Highlights

Ontdek de highlights	20
Brandenburger Tor en Pariser Platz	22
Reichstag	24
Unter den Linden	26
Potsdamer Platz	30
Museumsinsel	34
Kurfürstendamm	38
Kaiser-Wilhelm- Gedächtnis-Kirche	40
Schloss Charlottenburg	42
Kulturforum	46
Jüdisches Museum Berlin	50

52

Top 10 Uitgelicht

Musea	54
Kunstgaleries	56
Kerken en synagogen	58
Historische gebouwen	60
Moderne gebouwen	62
Beroemde Berlijners	64
Parken en tuinen	66
Interessante buurten	68
Gezinsuitjes	70
Theaters	72
Berlijn voor LHBTIQ+'ers	74
Lounges en clubs	76
Kneipen (cafés) en bars	78
Lokale gerechten	80
Winkels en markten	82
Berlijn gratis	84
Festivals en evenementen	86

88

Van wijk tot wijk

Centrum:	
Unter den Linden	90
Centrum:	
Scheunenviertel	100
Centrum:	
Rond Alexanderplatz	108
Tiergarten en	
Diplomatenviertel	116
Charlottenburg	
en Spandau	122
Kreuzberg, Schöneberg	
en Neukölln	132
Prenzlauer Berg	140
Het zuidoosten	146
Grunewald en Dahlem	152
Potsdam en Sanssouci	158

164

Wegwijz

Bereikbaarheid	166	Register	178
Praktische informatie	170	Nuttige uitdrukkingen	187
Accommodatie	174	Dankbetuiging	190

ONTDEK DE HIGHLIGHTS

Er zijn een paar bezienswaardigheden in Berlijn die u gewoonweg niet mag missen; deze horen echt in de Top 10. Ontdek op de volgende bladzijden waarom u deze sights absoluut moet bezoeken.

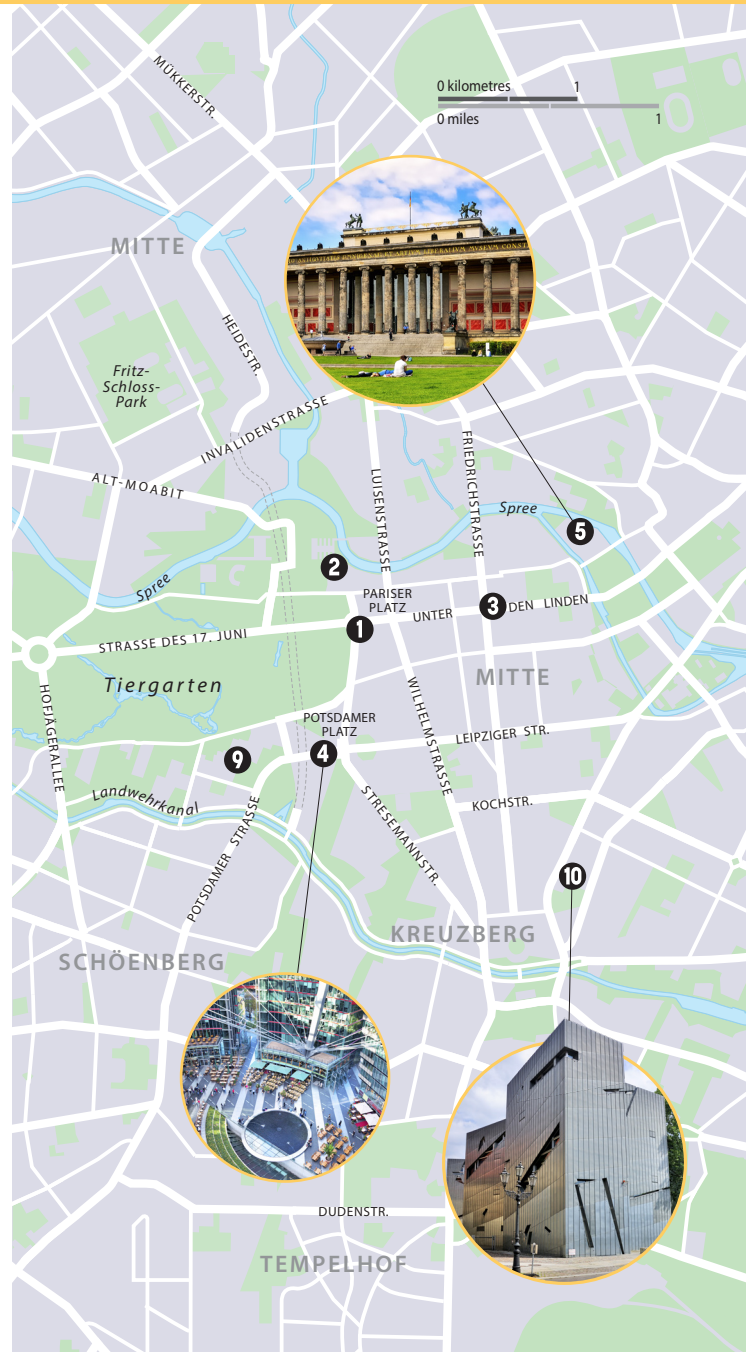
8

- 1 Brandenburger Tor en Pariser Platz
- 2 Reichstag
- 3 Unter den Linden
- 4 Potsdamer Platz
- 5 Museumsinsel
- 6 Kurfürstendamm
- 7 Kaiser-Wilhelm-Gedächtnis-Kirche
- 8 Schloss Charlottenburg
- 9 Kulturforum
- 10 Jüdisches Museum Berlin

MOABIT

HANSAVIERTEL

0 kilometres 1
0 miles 1

MITTE

Fritz-Schloss-Park

ALT-MOABIT

STRASSE DES 17. JUNI

Tiergarten

SCHÖENBERG

KREUZBERG

TEMPELHOF

BRANDENBURGER TOR EN PARISER PLATZ

K3 **Pariser Platz** **1** Zuidelijk poortgebouw Brandenburger Tor; visitberlin.de

De Brandenburger Tor, het overbekende symbool van Berlijn, prijkt in het centrum van Pariser Platz, niet gehinderd door de moderne ambassades die het plein inmiddels omringen. De beroemde poort met het beeld van een triomferende Quadriga vervult al lang een centrale rol in de geschiedenis van de stad.

1 Brandenburger Tor

Dit magnifieke neoclassicistische bouwwerk werd in 1789–1791 gebouwd door Carl G. Langhans en is gemodelleerd naar de tempelportalen in het oude Athene. Twee paviljoenen, vroeger gebruikt door de wachters en douanebeambten, omlijsten de krachtige Dorische zuilengalerij.

2 Quadriga

Dit 6 m hoge beeld werd in 1793 als vredes-symbool gemaakt door Johann Gottfried Schadow. Het beeld toont de godin van de overwinning en haar strijdswagen, getrokken door vier paarden. Het is het pronkstuk van de poort.

3 Hotel Adlon Kempinski Berlin

Het elegantste hotel van de stad werd tijdens WO II verwoest; dit is een reconstructie van het origineel. Er kwamen gasten als Greta Garbo, Thomas Mann en Charlie Chaplin.

4 DZ Bank

Ma–vr 10.00–18.00 uur

Het hoofdkantoor van de DZ Bank is gevestigd in een modern pand, ontworpen door de Amerikaanse architect Frank Owen Gehry. De heldere lijnen van de Pruisische architectuur gaan samen met gedurfdere elementen binnen.

5 Akademie der Künste

Achter de ramen van dit gebouw uit 2000–2005, een ontwerp van Günter Behnisch en Manfred Sabatke, gaan de resten schuil van de oude academie die in WO II werd gebombardeerd.

Brandenburger Tor domineert Pariser Platz

VERVOER

Bus 100, 200 en 300 rijden langs diverse belangrijke sights zoals de Brandenburger Tor. Koop een dagkaart en stap af en toe uit.

sen, maar dat ging uiteindelijk niet door.

8 Palais am Pariser Platz

Dit complex van Bernhard Winking is een moderne interpretatie van de neoklassieke architectuur. U vindt er een café, een restaurant en een souvenirwinkel rond een binnenplaats.

9 Eugen-Gutmann-Haus

De Dresdner Bank, in 1997 gebouwd door architectenbureau gmp, herinnert aan de stijl van de Nieuwe Zakelijkheid uit de jaren 1920. Voor het gebouw staat het originele straatnaambord van Pariser Platz.

10 Haus Liebermann

Josef P. Kleihues bouwde dit gebouw in 1996–1998. Het is een kopie van het huis dat er eerder stond

GETUIGE VAN GESCHIEDENIS

De Brandenburger Tor was getuige van veel belangrijke gebeurtenissen in Berlijn, van verscheidene militaire parades tot vieringen van de geboorte van het Derde Rijk en Hitlers weg naar de macht. Hier werd ook in mei 1945 de Russische vlag geheesen, en op 17 juni 1953 werden hier 25 arbeiders vermoord tijdens een demonstratie voor betere werk-omstandigheden.

en waar de kunstenaar Max Liebermann woonde. Toen de SA in 1933 onder de poort door marcheerde, sprak hij: 'Ik zou met geen mogelijkheid zo veel kunnen eten als ik nu uit zou willen kotsen.'

Met de klok mee vanaf rechts Straatnaambord Pariser Platz; lobby van Hotel Adlon Kempinski Berlin; glazen atrium van het gebouw van de DZ Bank

TIP

Kom in oktober, wanneer het Festival of Lights de poort laat baden in een zee van licht.

PARKEN EN TUINEN

1 Grosser Tiergarten

Tiergarten, de groene long van Berlijn, is het beroemdste park (blz. 117) van de stad. Het is ruim 200 ha groot en ligt in het hart van de stad. Het park werd in 1833–1840 door Peter Joseph Lenné aangelegd als jachtdomein voor de keurvorst. In de tweede helft van de 19de eeuw werd het opengesteld voor alle Berlijners. Het park trekt fietsers, joggers, zonanbidders en families die een picknick houden, met name in het weekend.

2 Schlosspark Charlottenburg

📍 B3 📍 Schloss Charlottenburg, Spandauer Damm 📍 Dag. zonsondergang 📍 spsg.de Het Slotpark is een van de mooiste groengebieden in Duitsland. Direct achter Schloss Charlottenburg (blz. 42) ligt een kleine, maar schitterende baroktuin. Daarachter strekt zich een groot park uit, dat begin 19de eeuw in Engelse landschapsstijl werd aangelegd. U vindt er een kunstmatig meer en riviertjes, in het groen verscholen gebouwtjes en idyllische bosschages aan de oevers van vijvers en stroompjes. Het park leent zich uitstekend voor een ontspannen wandeling en is ook zeer geliefd bij zonanbidders.

Het prachtige Schlosspark Charlottenburg voor het paleis

3 Grunewald en Teufelsberg

Grunewald, of het Groene Woud, zoals het vrij toegankelijke bos in het zuidwesten van Berlijn (blz. 152) wordt genoemd, kent de minste bebouwing van alle bossen in de stad. Sommige delen zijn zeer stil en geïsoleerd. Er leven zelfs wilde zwijnen. In Grunewald staat ook de Teufelsberg, de af luistertoren uit de Koude Oorlog.

4 Pfaueninsel

Het Pauweniland (blz. 153) ligt midden in de Wannsee en is alleen met de veerboot te bereiken. Het is een romantisch plekje. In de 19de eeuw bouwde koning Frederik Willem II er zijn liefdesnestje, een charmante folly. Het gebouw ondergaat een renovatie, maar u kunt wel genieten van het lommerrijke park, waar tientallen pauwen leven.

5 Viktoriapark en Kreuzberg

Dit stadspark (blz. 134), tussen 1888 en 1894 aangelegd als recreatiegebied voor de arbeiders uit de buurt; is een van de populairste parken van Berlijn. De weiden van de 30 m hoge Kreuzberg lenen zich uitstekend voor het zonnebaden. Het monument op de heuveltop gedenkt de Pruisische Vrijheidsoorlogen.

6 Botanischer Garten

📍 Königin-Luise-Str. 6–8
📍 Tuin: dag. 9.00 tot zonsondergang;
museum: dag. 10.00–18.00 uur
📍 bgbm.org/en 📍

De 19de-eeuwse Botanische Tuin is een plantenparadijs in het zuidwesten van de stad. Het park met vijftien kassen werd eind 19de eeuw aangelegd op een glooiend terrein met pittoreske vijvers. In de Grote Palmenkas van Alfred Koerner groeien prachtige orchideeën en 26 m hoge reuzenbamboe uit Zuidoost-Azië. In het museum maakt u kennis met de wereld van de microbiologie.

Beelden van sprookjesfiguren bij de fontein in Volkspark Friedrichshain

7 Volkspark Friedrichshain

📍 H2 📍 Am Friedrichshain/Friedenstrasse 📍 Dag. 24 uur Het oudste park van Berlijn (1840) is een kunstmatig landschap met meren en weiden en twee met hout afgedekte puinhopen, die gekscherend 'Mount Klamott' (Puinberg) worden genoemd. In het park is ook een fontein met beelden van figuren uit bekende sprookjes.

8 Tierpark Berlin

Deze diertuin (blz. 148) van Berlijn uit 1955 ligt in de paleistuin van Friedrichsfelde. Er leven zo'n 860 diersoorten.

9 Treptower Park

Dit 19de-eeuwse park (blz. 148) aan de oever van de Spree is bekend geworden om het sovjetgedenkteken bij de graven van 7000 soldaten van het Rode Leger.

10 Britzer Schloss en park

📍 Alt-Britz 73 📍 Paleis: di–zo 11.00–18.00 uur; tuin: open dag. 9.00 tot zonsondergang 📍 schlossbritz.de Het paleis in Britz dateert van 1706 en is mooi ingericht met historisch meubilair uit de Gründerzeit, de periode na 1871. Het paleis ligt in een mooi lieflijk park.

TOP 10 MEREN, RIVIEREN EN KANALEN

1. Spree River

📍 K1–L7 📍 Mitte, Tiergarten Ga hier heen voor een bootexcursie, romantische avondcruise of een relaxte wandeling.

2. Teufelssee, Grunewald

Dit meer wordt gezien als een van de schoonste en prettigste meren van Berlijn – de prachtige oevers worden bevolkt door nudisten en hondenbaasjes.

3. Grosser Müggelsee

's Zomers komen duizenden mensen naar dit grote meer om te zwemmen, roeien, varen of surfen (blz. 149).

4. Schlachtensee

Dit kleine meer is na de Wannsee het populairst. In het weekend is het er erg druk.

5. Strandbad Wannsee

Het grootste merenstrand van Europa is prachtig wit (blz. 155).

6. Lietzensee

📍 A4 📍 Kaiserdamm De Lietzensee is niet geschikt om te zwemmen, maar het is wel een mooie omgeving om te wandelen.

7. Krumme Lanke, Fischerhüttenweg

Velen vinden dit meer niet schoon, maar het is wel schoner (en kouder) dan de Schlachtensee.

8. Landwehrkanal

📍 C3–G5 📍 Lützowplatz Maak een boottocht door het kanaal en bekijk de bruggen van Berlijn. Of huur zelf een bootje.

9. Tegeler See, Alt-Tegel

De Greenwich Promenade, die loopt van Tegeler Hafen naar Schwarzer Weg, is erg leuk om een wandeling te maken.

10. Neuer See

📍 M3 📍 Grosser Tiergarten Dit serene meer ligt in de enorme Grosser Tiergarten. Aan de oever vindt u het Café am Neuen See (blz. 119).